

Broj 272/273

10. novembar 1964.

JUGOSLAVIJA I S.A.D.: POTPISALE FULBRAJTOV SPORAZUM

BEOGRAD, 10. novembar. - Savezni sekretar za prosvetu i kulturu Janez Vipotnik i ambasador C. Berk Elbrik potpisali su 9. novembra sporazum kojim se ustanovljava program prosvetne razmene izmedju Sjedinjenih Država i Jugoslavije. Svečano potpisivanje programa još više je naglašeno prisustvom senatora Vilijema Fulbrajta koji je 1946. predložio zakonodavne mere kojima je ustanovljen taj program.

U svom govoru posle potpisivanja sporazuma savezni sekretar Vipotnik je rekao da se time u uzajamne odnose SAD-Jugoslavija uvodi vrlo važno i dobro došlo proširenje kulturne razmene, što će omogućiti prosvetnim radnicima i studentima da upoznaju najnovija socijalna i tehnička postignuća obeju zemalja, i izrazio je nadu da će ti dodiri biti prošireni u budućnosti.

U svom govoru, ambasador Elbrik je izmedju ostaloga rekao:

"Uspeh Fulbrajtovog programa koji se ostvaruje u celom svetu i daje svoj doprinos razvoju medjunarodnog razumevanja zavisi od uspešnih iskustava ovih pojedinaca koji putuju izmedju Sjedinjenih Država i 43 drugih zemalja -- 49 sa Jugoslavijom -- a koje su prihvatile Fulbrajtov program. Svaki učesnik se neposredno upoznaje sa drugom zemljom, formira svoje mišljenje, donosi svoj sopstveni sud i deli svoje iskustvo sa svojim prijateljima i kolegama u svojoj zemlji.

Zbog toga je od najveće važnosti da se svaki program ostvaruje na način koji će dovesti do izbora najspособnijih lica za učestvovanje u ovom programu. Njima treba obezbediti najbolje moguće uslove za boravak i rad u inostranstvu. U izvesnom smislu, medjutim, primenom ovog programa samo se obezbedjuju atmosfera i podstrek da se najspособniji -- budući rukovodioci i najbolji naučnici -- sami pojave i preuzmu ličnu inicijativu za učestvovanje u programu. Treba uspostaviti veru da će zaista stvarni talent, stvarno visoki kvalitet naučne spreme, stvarna sposobnost za stvaranje prijateljskih veza s ljudima koje razdvajaju granice različitih kultura, rasa, nacionalnosti i političkih sistema, biti izabrani da učestvuju u Fulbrajtovom programu".

Senator Fulbrajt, koji se nalazi u Jugoslaviji kao gost jugoslovenske vlade, održao je posle potpisivanja sporazuma sledeći govor:

"Program za razmenu na prosvetnom polju koji danas ovde zasnivamo mali je po obimu ali veliki po zamisli. On otvara novi put komunikacijama i dobroj volji izmedju naroda dveju zemalja, put koji je u mnogo čemu važniji od zvaničnih veza izmedju državnih funkcionera. Verujem da ovaj ugovor predstavlja izraz svesti koja postoji u obema zemljama da su zajednički interesi čovečanstva važniji od različitih ideologija pojedinih država.

Ako bih mogao, želeo bih da izrazim svoj lični ponos i zadovoljstvo povodom ovog prvog ugovora izmedju Sjedinjenih Država i jedne socijalističke zemlje a u okviru programa za razmenu koji sam ja predložio u Senatu Sjedinjenih Država.

Programi za razmenu na prosvetnom polju predstavljaju moćan faktor u medjunarodnim odnosima, po mom mišljenju moćniji nego što to većina državnika shvata. Nema veće sile na svetu, bilo na dobro ili na zlo, od moći koju predstavlja čovekovo znanje. Kao što je to predsednik Vudro Vilson (Woodrow W. Wilson) rekao 1913. godine kad su